

I. WSTĘP

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie opracowany został na lata 2010-2017 zgodnie z treścią ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. z uwzględnieniem wszystkich jej nowelizacji. Program jest skorelowany z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2015, Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Programem Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną. Koresponduje również z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Przemoc w rodzinie nie jest zjawiskiem nowym. Istniała zawsze, niezależnie od kultury, poziomu, wykształcenia, statusu społecznego, miejsca zamieszkania. Od wielu lat nie jest już prywatną sprawą rodziny, lecz stała się obiektem zainteresowań praktyków zajmujących się pomocą osobom w sytuacjach kryzysowych, a także dużym zainteresowaniem mediów.

W Polsce na przestrzeni ostatnich lat coraz więcej uwagi poświęca się rozwiązaniom legislacyjnym i systemowym skierowanym na zwiększenie działań interwencyjnych, na pomoc zarówno osobom doznającym przemocy, jak i sprawcom przemocy. Poszukiwaniu nowych rozwiązań towarzyszy założenie, że przemoc domowa jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym zarówno, co do rozumienia jego przyczyn jak i skutków. Wynika z niego założenie, że żadna instytucja działająca w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie jest w stanie powstrzymać i rozwiązać tego problemu, ograniczając się do własnych kompetencji, uprawnień i możliwości.

Przemoc polega na agresywnym podporządkowaniu sobie osoby słabszej, objęcie jej kontrolą poprzez przewagę fizyczną bądź psychiczną (bądź fizyczną i psychiczną razem). Art. 207 § 1 Kodeksu karnego definiuje ją w sposób następujący: „przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody”.

Stosowanie przemocy zazwyczaj jest ukrywane i dochodzi do niej za zamkniętymi drzwiami, często towarzyszy jej picie alkoholu, ale nie zawsze. Należy do jednych z najpowszechniejszych przestępstw. Powoduje ona negatywne skutki zdrowotne, ekonomiczne i społeczne. Skutki zdrowotne dotyczą zarówno zdrowia somatycznego jak i psychicznego. Konsekwencje somatyczne przemocy fizycznej i seksualnej to najczęściej uszkodzenia ciała.

U dzieci ofiar przemocy pojawiają się liczne skutki neuropsychiczne i pogorszenie ogólnego rozwoju psychicznego, co w konsekwencji powoduje zaburzenia uwagi i liczne niepowodzenia szkolne. Ofiary przeżywają depresję, lęk, wstyd, poczucie winy, mają niskie poczucie własnej wartości, pogorszone relacje z innymi ludźmi.

Przemoc wpływa na zwiększenie kosztów potrzebnych na interwencje i leczenie medyczne a także na koszty związane z pracą policji, sądownictwa i więziennictwa. Powoduje wzrost absencji i zmniejszenie efektywności w pracy, wzrost liczby osób korzystających z usług pomocy społecznej, skutkuje także obniżeniem materialnego poziomu życia rodziny.

Przemoc niszczy również podstawy życia społecznego: miłość, zaufanie do innych, współpracę, optymizm. Rozdziela ona członków rodziny, dochodzi do przekazywania przemocy z pokolenia na pokolenie. Walka z przemocą w rodzinie wymaga interwencji, pomocy z zewnątrz oraz sprzyjającego klimatu społecznego.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa kluczowe zadania zarówno dla administracji rządowej jak i samorządowej.

Zadaniem programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi w środowisku na zjawisko przemocy w rodzinie jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu odpowiednich służb w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców przemocy.

Diagnozę problemów społecznych z uwzględnieniem przemocy domowej określa Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2015.

Bieżące diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie prowadzić będzie powołany w najbliższym czasie przez Burmistrza Boguchwały Zespół Interdyscyplinarny.

Diagnoza ta obejmować będzie:

1. Stałe zbieranie wszelkich dostępnych danych, które pozwolą dokonać pomiaru zjawiska. Źródłem informacji będą statystyki policji, sądu, opieki społecznej szkół, przychodni zdrowia, straży miejskiej, pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców gminy.
2. Przeprowadzanie diagnozy i ustalanie zasobów środowiska lokalnego, a więc działalności instytucji, placówek, organizacji pozarządowych, świetlic, osób

zajmujących się pomaganiem i na tej podstawie opracowanie i korygowanie mapy zasobów środowiska lokalnego.

3. Przeprowadzanie badań pozwalających określić postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie, a także opinie na temat sposobu pomagania rodzinom, gdzie stosowana jest przemoc. Postawa sąsiadów – świadków przemocy często określa szybkość reagowania i ewentualnej interwencji umożliwiającej zatrzymanie przemocy. Badania będą przeprowadzone za pomocą ankiet.
4. Przeprowadzanie badań pozwalających określić postawy pracowników służb i placówek stykających się z problemem przemocy na danym terenie, a także poziom ich kwalifikacji potrzebnych do skutecznego pomagania.
5. Przygotowywanie raportu o przemocy w rodzinie i zasobach środowiska lokalnego.

II. ZAŁOŻENIA OGÓLNE SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowym zadaniem dla samorządu gminy Boguchwała jest zapewnienie osobom doznającym przemocy poczucia bezpieczeństwa i udzielenia im profesjonalnej pomocy.

Do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:

1. Opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia

W zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie gmina współpracuje z organizacjami i instytucjami działającymi w obszarze polityki społecznej

Samorząd podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, w skład, którego wchodzi przedstawiciele różnych instytucji z terenu gminy Boguchwała.

Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy pozwoli na integrowanie i koordynowanie działań różnych podmiotów działających na gruncie rozwiązywania problemów w zakresie przeciwdziałania przemocy.

III. ZASOBY GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE - PARTNERZY PROGRAMU

1. Komisariat Policji w Boguchwale
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguchwale
3. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Boguchwale
4. Placówki oświatowo – wychowawcze na terenie gminy
5. Ośrodki Zdrowia
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie
7. Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne.
8. Straż Miejska w Boguchwale
9. Świetlice Integracyjne i Opiekuńczo – Wychowawcze na terenie gminy

IV. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ PRZECIWDZIAŁAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE

1. Brak na terenie gminy ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie
2. Brak organizacji pozarządowych wspierających rodzinę
3. Wzrost przestępczości u młodych ludzi
4. Negatywne wzorce zachowań społecznych.
5. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych rodzin.
6. Problemy alkoholowe członków rodzin.
7. Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.
8. Nieumiejętność rozwiązywania konfliktów w rodzinach.
9. Brak świadomości dotyczących możliwości rozwiązania swoich problemów za pomocą mediacji rodzinnych lub poradni rodzinnych
10. Brak działalności specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych.

V. ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą między innymi pracownicy socjalni, funkcjonariusze policji, strażnicy miejscy, nauczyciele i pedagodzy szkolni, pracownicy służby zdrowia, wychowawcy świetlic opiekuńczo-wychowawczych, członkowie Gminnej Komisji do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Celem głównym programu jest zapobieganie przemocy domowej w rodzinie.

VII. CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel pierwszy

Koordinacja działań na terenie gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy

Zadanie 1:

Podjęcie działań w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego.

1. Podjęcie uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego przez Burmistrza Boguchwały
3. Złożenie oświadczeń przez członków Zespołu zgodnie z art.9c ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.

Zadanie 2:

Ustalenie zadań dla Zespołu Interdyscyplinarnego

Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań na terenie gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:

1. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu zapobieganie zjawisku przemocy.
2. Opracowanie diagnozy problemu przemocy występujących w rodzinie.
3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
5. Podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. Udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie.
7. Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie strategii postępowania.
8. Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy oraz organizowanie współpracy służb na rzecz pomocy materiałów wsparcia
9. Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty.
10. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej.
11. Analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu składanych do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu, a stosowaniem przemocy.
12. Występowanie z zawiadomieniami do Prokuratury o podejrzenie popełniania czynów zgodnie z art.2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Cel drugi

Ochrona ofiar przemocy w rodzinie

Zadania:

1. Kierowanie ofiar przemocy do ośrodków wsparcia.
2. Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy.
3. Zapewnienie ofiarom przemocy bezpłatnej pomocy w formie poradnictwa:
 - medycznego,

- prawnego,
- psychologicznego,
- socjalnego,
- zawodowego,
- rodzinnego.

Cel trzeci

Podnoszenie świadomości społecznej wśród mieszkańców gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i radzeniu sobie z tym problemem.

Zadania:

1. Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.
2. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących zjawisku przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności / broszury, plakaty, ulotki /.
3. Informowanie mieszkańców gminy o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Promowanie zdrowych zachowań wśród rodzin oraz dążenie do ich integracji ze środowiskiem.
5. Wspieranie rodzin w pełnieniu ich ról oraz udzielanie im wszechstronnej pomocy w pokonywaniu trudności.
6. Rozpowszechnianie w środowisku lokalnym programów profilaktycznych.
7. Udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel czwarty

Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Zadania:

Umożliwienie udziału w szkoleniach i warsztatach terapeutycznych przedstawicieli wszystkich służb zajmujących się przemocą w rodzinie

VIII. PROGNOZOWANE EFEKTY

1. Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar pomocy.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Spadek liczby rodzin, w których interwencje Policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane były wielokrotnie.
4. Zmiana postaw społeczeństwa lokalnego wobec przemocy w rodzinie.
5. Wzrost liczny osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie

IX. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2017 są środki własne Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

X. EWALUACJA PROGRAMU I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

1.Celem ewaluacji będzie:

- ocena realizacji zaplanowanych działań
- uzyskanie opinii na temat efektów programu
- identyfikacja błędów i nieprawidłowości, które należałoby wyeliminować w przyszłości

2. Roczne sprawozdanie z realizacji programu składa Radzie Miejskiej Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boguchwale.

HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ

Nr zadania	Opis	Wskaźniki	Weryfikacja	Realizator	Termin realizacji	Koszt zadania
1.	Podjęcie działań w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego.					
1.1	Podjęcie uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.	Uchwała Rady Miejskiej	Sprawozdawczość okresowa	Przygotowanie projektu chwały przez dyrektora MOPS	Listopad 2010r	0,00zł
1.2	Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego przez Burmistrza Boguchwały	Zarządzenie Burmistrza Boguchwały	Sprawozdawczość okresowa	Burmistrz Boguchwały	Grudzień 2010r	0,00zł
1.3	Złożenie oświadczeń przez członków Zespołu zgodnie z art.9c ust.3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	Liczba złożonych oświadczeń	Sprawozdawczość okresowa	Burmistrz Boguchwały	Styczeń 2011r	0,00zł

2.	Ustalenie zadań dla zespołu interdyscyplinarnego					
2.1	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:	Zadania określone zostaną w uchwale Rady Miejskiej w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy	Sprawozdawczość okresowa	Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie ciągłe	0,00zł
2.2	Podjmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu zapobieganie zjawisku przemocy.	Liczba działań	Sprawozdawczość okresowa	Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie ciągłe	0,00zł
2.3	Diagnozowanie problemu przemocy rodzinie.	Liczba diagnoz	Sprawozdawczość okresowa	Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie ciągłe	0,00zł
2.4	Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.	Liczba interwencji	Sprawozdawczość okresowa	Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie ciągłe	0,00zł
2.5	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.	Działania będzie podejmował Zespół Interdyscyplinarny, MOPS	Sprawozdawczość okresowa	MOPS Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie ciągłe	Budżet MOPS
2.6	Podjmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.		Sprawozdawczość	Zespół	Zadanie	

3.	Ochrona ofiar przemocy w rodzinie					
3.1	Kierowanie ofiar przemocy do ośrodków wsparcia.	Liczba skierowań	Sprawozdawczość okresowa	MOPS Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie ciągłe	0,00zł
3.2	Praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy.	Liczba osób objętych pracą socjalną	Sprawozdawczość okresowa	MOPS	Zadanie ciągłe	0,00zł
3.3	Zapewnienie ofiarom przemocy bezpłatnej pomocy w formie poradnictwa: • medycznego, • prawnego, • psychologicznego, • socjalnego, • zawodowego, • rodzinnego.	Liczba udzielonych porad i konsultacji przez Zespół Interdyscyplinarny.	Sprawozdawczość okresowa	MOPS, Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie ciągłe	0,00zł

4.	Podnoszenie świadomości społecznej wśród mieszkańców gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i radzeniu sobie z tym problemem.					
4.1	Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.	Publikacje adresowane do mieszkańców gminy	Sprawozdawczość okresowa	Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie ciągłe	0,00zł
4.2	Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących zjawisku przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności / broszury, plakaty, ulotki /.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych	Sprawozdawczość okresowa	Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie ciągłe	1.000,-zł
4.3	Informowanie mieszkańców gminy o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych	Sprawozdawczość okresowa	Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie ciągłe	1000,00zł
4.4	Promowanie zdrowych zachowań wśród rodzin oraz dążenie do ich integracji ze środowiskiem.	Występowanie do mieszkańców gminy z ciekawymi ofertami spędzania wolnego czasu	Sprawozdawczość okresowa	Zespół Interdyscyplinarny, MOPS, MCK i LOK	Zadanie ciągłe	Budżet MCK i LOK

4.5	Wspieranie rodzin w pełnieniu ich ról oraz udzielanie im wszechstronnej pomocy w pokonywaniu trudności.	Bieżąca praca socjalna z rodzinami w których występują nieporozumienia rodzinne i inne problemy	Sprawozdania okresowe	MOPS	Zadanie ciągłe	Budżet MOPS
4.6	Rozpowszechnianie w środowisku lokalnym programów profilaktycznych.	Liczba realizowanych programów	Sprawozdania okresowe	Zespół Interdyscyplinarny GZEASiPO, UM	Zadanie ciągłe	0,00zł
4.7	Udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba programów /kampanii/	Sprawozdania okresowe	Miejskie i Lokalne Centra Kultury GZEASiPO, UM		2.000,00zł
5.	Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie					
5.1	Zmiana postaw społeczeństwa lokalnego wobec przemocy w rodzinie.	Umożliwienie udziału w szkoleniach i warsztatach terapeutycznych przedstawicieli wszystkich służb zajmujących się	Sprawozdania okresowe	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego		2.000,00zł

		przemocą w rodzinie Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie Liczba przeszkolonych osób				
--	--	---	--	--	--	--

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2017 są środki własne Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.